QORTI TAL-APPELL

IMHALLFIN

ONOR. IMHALLEF GIANNINO CARUANA DEMAJO
(President)
ONOR. IMHALLEF TONIO MALLIA
ONOR. IMHALLEF ANTHONY ELLUL

Seduta ta' nhar il-Ħamis 9 ta' Lulju 2020

Numru 4

Rikors numru 302/12 AL

Joseph Camilleri

v.

Nadia Vella

Il-Qorti:

1. Fis-26 ta' Ġunju 2013 ir-rikorrent Camilleri ppreżenta rikors fejn talab iktar aċċess għal ibnu. B'digriet tat-3 ta' Awwissu 2013 il-Qorti Ċivili (Sezzjoni tal-Famija) ordnat:

> "*fix-xhur tax-xitwa l-missier jara lil ibnu fil-weekend b'mod alternattiv mill-Ġimgħa fil-5.00pm sal-għada s-Sibt sal-5.00pm u l-ġimgħa ta' wara mis-Sibt fil-11pm sal-għada l-Ħadd fil-5.00pm, u fix-xhur tas-Sajf, mill-Ġimgħa fis-6.00pm sal-għada l-Ħadd fis-6.00pm. L-omm għandha tieħu t-tifel Għawdex met jibda' l-aċċess u tniżżlu Malta meta jispiċċa l-aċċess. Il-missier għandu jiġbor u jirritorna t-tifel id-dar tal-omm ix-*

> *Xewkija Għawdex.*
>
> "*Il-Qorti tordna illi meta l-missier jara lil ibnu, ma jkunx hemm terzi persuni li m'humiex membri tal-familja*".

2. Fis-6 ta' Settembru 2013 ir-rikorrent ippreżenta rikors ieħor u ilment li l-intimata m'hijiex tagħtih aċċess għal ibnu. Għalhekk talab lill-ewwel Qorti sabiex tordna proċeduri għal disprezz kontriha. Il-Qorti laqgħet it-talba b'digriet tal-31 ta' Ottubru 2018:-

> "*….tilqa' t-talba tar-rikorrent kif dedotta fir-rikors tiegħu tas-6 ta' Settembru 2013, u konsegwentement tordna lir-Reġistratur, Qrati Ċivili u Tribunali, sabiex jistitwixxi proċeduri ta' disprezz fil-konfront ta' Nadia Vella (ID 0017276G) ai termini tal-Artikolu 1003A tal-Kapitolu 12 tal-Liġijiet ta' Malta*".

3. **B'rikors preżentat fil-5 ta' Novembru 2018 l-intimata appellat mid-digriet.**

Rikors tal-appell tal-intimata Nadia Vella (05.11.2018):

4. ***L-ewwel aggravju.***

L-ewwel Qorti qieset l-ewwel risposta mressqa minnha bħala eċċezzjoni ta' preskrizzjoni meta dan fil-fatt ma kienx il-każ. Issostni li l-argument tagħha kien dwar l-utilita` ta' kawża ta' disprezz meta mad-daqqa t'għajn hu evidenti li azzjoni bħal dik hi preskritta. L-ewwel Qorti kellha tikkonsidra l-utilita` li ssir kawża meta hu evidenti li kien għadda ż-żmien li fih tista' ssir il-kawża.

<u>It-tieni aggravju.</u>

L-ewwel Qorti żbaljat ukoll għal dak li jirrigwarda l-mertu tal-proċeduri deċiżi bid-digriet tal-31 ta' Ottubru 2018, billi ma kienx hemm prova skont il-liġi sal-livell tal-*prima facie* li tiġġustifika l-ordni biex ir-reġistratur, Qrati Ċivili u Tribunali jibda proċeduri għal disprezz fil-konfront tagħha.

<u>It-tielet aggravju.</u>

Fit-tielet lok issostni li f'kull każ l-ewwel Qorti marret lil hinn mill-eżami meħtieġ mil-liġi dwar jekk teżistix prova sal-livell tal-*prima facie* li hija kisret ordni mogħtija minnha. Issosnti li bil-mod li ppronunzjat ruħha, l-ewwel Qorti irriteniet li hija fil-fatt ħatja ta' disprezz lejn l-awtorita` tagħha daqs li kieku kienet adita biex issib ħtija jew meno fir-rigward.

<u>Risposta tal-appell tar-rikorrent Joseph Camilleri (26.11.2018):</u>

5. Ir-rikorrent wieġeb li d-digriet appellat huwa ġust u jimmerita konferma. Għalkemm ta r-raġunijiet tiegħu għaliex l-aggravji huma fil-fehma tiegħu infondati, sostna fl-ewwel lok li l-<u>appell innifsu huwa irritu u null</u> għaliex ma jaqax taħt l-Artikolu 229 tal-Kap 12 tal-Liġijiet ta' Malta. Żied jgħid li anke kieku għall-grazzja tal-argument kellu jitqies li l-appell

seta' jsir taħt l-Artikolu 229(3) ma ġietx segwita l-proċedura sanċita mil-liġi fl-istess subinċiż (3).

Konsiderazzjonijiet.

6. L-Artikolu 229 tal-Kap 12[1] li jikkontempla tliet tipi ta' digrieti fis-subinċiżi (1) (2) u (3) rispettivament, u cioe`:

(1) ***Appell minn dawn id-digrieti li ġejjin jista' jsir biss wara l-għoti ta' sentenza definittiva u flimkien ma' appell minn dik is-sentenza, u dawn id-digrieti ma jistgħux jiġu kontestati qabel ma tingħata s-sentenza definittiva****:*

(a) digriet dwar l-akkoljiment ta' talba għall-urġenza;

(b) dwar kull ordni jew direttiva skont il-provvedimenti tal-Artikolu 173;

(ċ) digriet dwar jekk tintlaqax jew le talba għat-tħollija tal-kawża għal data oħra skont l-Artikolu 195(3);

(d) digriet dwar jekk tintlaqax jew le oġġezzjoni għall-ammissjoni ta' xhud skont l-Artikolu 567;

[1] Kif sostitwit bl-Artikolu 113 tal-Att XXIV tal-1995.

(e) digriet dwar jekk tintlaqax jew le talba biex isiru mistoqsijiet lil xhud skont l-Artikolu 587;

(f) digriet dwar jekk tintlaqax jew le talba biex jinġiebu dokumenti skont l-Artikolu 637 ħlief jekk d-digriet ikun dwar jekk tintlaqax jew le talba biex jinġieb dokument li jkun dokument privileġġat skont id-dispożizzjonijiet tal-Artikolu 637(4);

(g) dwar il-ħatra ta' perit skont l-Artikolu 646;

(h) digriet dwar jekk tintlaqax jew le talba għall-konnessjoni ta' kawża ma' oħra skont l-Artikolu 793(1);

(i) digriet dwar jekk tintlaqax jew le talba għas-sospensjoni tal-għoti ta' digriet;

(j) digriet dwar jekk tintlaqax jew le talba għall-isfilz ta' dokument mill-atti ta' kawża;

(k) digriet dwar jekk tintlaqax jew le talba għar-revoka jew emenda ta' digriet, bla ħsara għad-dispożizzjonijiet ta' dan l-Artikolu;

(l) digriet dwar jekk tintlaqax jew le talba għal konċessjoni speċjali sabiex ikun jista' jsir appell skont is-subartikolu (5);

(m) dwar digriet li ma jilqax talba għal waqfien fil-proċedimenti.

(2) ***Id-deċizjoni tal-qorti fil-każijiet hawn taħt imsemmija għandha tingħata permezz ta' digriet li jinqara bil-miftuħ fil-qorti f'jum li jiġi debitament notifikat lill-partijiet, u jista' jsir appell minn dak id-digriet*** ***<u>qabel is-sentenza definittiva</u>*** *bla ħsara għall-proċedura stabbilita fis-subartikoli (4) u (5):*

(a) digriet li jiċħad il-ħatra ta' periti addizzjonali skont l-Artikolu 674;

(b) digriet dwar it-trasferiment tas-smiegħ ta' kawża minn qorti oħra skont l-Artikolu 792;

(ċ) digriet li jiċħad is-sejħa ta' terza persuna f'kawża skont l-Artikolu 961;

(d) digriet li ma jilqax talba għall-urġenza;

(e) digriet li jordna l-waqfien tal-proċedimenti;

(f) digriet li jordna li jinġieb dokument li jkun dokument privileġġat skont id-dispożizzjonijiet tal-Artikolu 637(4).

(3) Ħlief kif provdut speċifikatament mod ieħor f'dan il-Kodiċi, ***appell minn kull <u>digriet interlokutorju ieħor</u> li mhuwiex inkluż fis-subartikoli (1) u (2) jista' jsir biss qabel is-sentenza definittiva jekk il-qorti li tkun qed tittratta l-każ tagħti <u>permess speċjali</u> sabiex dan isir****, liema permess għandu jintalab b'rikors li jiġi preżentat fi żmien għaxart ijiem mill-jum meta d-digriet jinqara bil-miftuħ fil-qorti. Il-qorti, wara li tkun semgħet lill-partijiet, tista' tilqa' li jsir dan l-appell jekk jidhrilha li jkun aħjar u ġust li l-kwistjoni tinġieb quddiem il-Qorti tal-Appell qabel ma tingħata s-sentenza definittiva u t-terminu biex jiġi preżentat tali appell għandu jibda jgħaddi mid-data tad-digriet li bih il-Qorti tkun laqgħet li jsir dak l-appell.*

7. Id-digrieti li jissemmew f'subinċiżi (1) u (2) għandhom x'jaqsmu mal-andament ta' kawża. Il-qorti tifhem li subinċiż (3) japplika għall-istess tip ta' digrieti, bħal per eżempju digriet dwar il-kwistjoni tal-lingwa[2]. Fis-sentenza **Paul Tanti et v. Sammy Mifsud** tad-19 ta' Novembru 2011, din il-Qorti qalet:

> *"Ezami akkurat ta' l-artikolu 229 ghandu juri illi l-legislatur b'din id-disposizzjoni ried li jirregolarizza u jirrazjonalizza meta u kif seta' jsir*

[2] F' **<u>Steve Caruana v. Lucy May Bailey</u>** (Appell Superjuri 26.01.2018) ġie ritenut li digriet intiż biex jirregola l-kwistjoni tal-lingwa hu digriet interlokutorju u jaqa' taħt l-Artikolu 229(3).

> *appell* ***minn digrieti moghtija mill-Qorti mahsuba biex jiffavorixxu l-andament korrett tal-proceduri quddiemha****. Infatti l-artikolu jipprovdi ghal digrieti kamerali u interlokutorji ta' kull xorta u jiddetermina jekk setax jew le jsir appell minnhom qabel l-ghoti tas-sentenza definittiva u f'dawk il-kazijiet fejn digriet interlokutorju seta' jigi appellat qabel issentenza definittiva, id-disposizzjoni timponi procedura li kellha tigi segwita. Id-dispozizzjoni pero` taghmilha cara illi dawk il-provvedimenti kienu japplikaw biss ghad-digrieti msemmija fis-subincizi (1) u (2) ta' l-istess artikolu u ghal kull appell "minn kull digriet interlokutorju iehor li mhuwiex inkluz fis-subartikolu (1) u (2) ta' dan l-artikolu". Dan ifisser illi jekk id-digriet ma jkunx wiehed interlokutorju (naturalment ukoll jekk jkun kamerali) – u dana kif qed jigi definit li hu id-digriet taht ezami – l-artikolu 229 tal-Kap 12 ma kienx applikabbli ghalih. Infatti l-incizi sussegwenti (4), (5) u (6) huma lkoll marbutin mad-dispozizzjoni precedenti. Kienu allura biss japplikaw ghal dawk ix-xorta ta' digrieti imsemmija fl-incizi (1) u (2)".*

8. Id-digriet li minnu sar appell m'għandu x'jaqsam xejn mat-tip ta' digriet li jissemmew fl-Artikolu 229 tal-Kap. 12. Id-digriet li ngħata mill-Qorti Ċivili (Sezzjoni tal-Familja) hi ordni lir-Reġistratur sabiex jibda proċeduri ta' disprezz kontra l-intimata bl-akkuża tkun li ma obdietx id-digriet ta' dik il-qorti dwar l-aċċess tal-missieru għall-ibnu.

9. Għalhekk ifisser li l-Artikolu 229 (l-artikolu li proprju jirregola d-dritt ta' appell minn digrieti) jipprovdi dwar <u>digrieti interlokutorji</u>. Fil-fatt ġie kkonfermat diversi drabi mill-qrati tagħna li appelli minn digrieti li ma jirrigwardawx l-andament tal-proċeduri li fih jingħataw (bħal ma huma per ezempju digrieti provviżorji li jirregolaw is-sitwazzjoni fil-mertu sakemm tingħata s-sentenza finali) huma nulli[3].

---

[3] ara per eżempju:-

1. **<u>Mary Cassar v. Edward Cassar</u>** (Appell Superjuri 27.05.2016) – appell minn digriet mogħti f'proċeduri ta' separazzjoni personali fejn intlaqgħet it-talba tar-rikorrenti biex terġa tidħol fid-dar matrimonjali. Il-Qorti tal-Appell iddeċidiet li għalkemm id-digriet seta' jitqies bħala wieħed anċillari għall-ġudizzju **ma setax jitqies bħala wieħed ta' natura interlokutorja peress li**

10. Fid-dawl tas-suespost, id-digriet mertu ta' dan l-appell ma jistax jitqies bħala wieħed ta' natura interlokutorja taħt l-Artikolu 229.

11. Fid-digriet l-ewwel Qorti qalet li:-

> "*..... jirriżulta* ***prima facie illi l-intimata kisret id-digriet tal-Qorti iddatat it-3 ta' Awwissu 2013*** *u hemm lok illi jinbdew proċeduri ta' disprezz fil-konfront tagħha u li t-talba tar-rikorrent kif dedotta hija ġustifikata u timmerita li tiġi akkolta*".

12. Lanqas mhu sentenza jew digriet li biha temm kontroversja bejn il-partijiet fil-kawża prinċipali. Fil-każ ta' talba għall-ħruġ ta' mandat ta' inibizzjoni, il-qorti wkoll tiddeċiedi fuq bażi ta' *prima facie*. Il-ġurisprudenza hi fis-sens li dak id-digriet:-

> "*zgur mhux definittiv, ghax ma temmx il-kontroversja bejn il-partijiet, u lanqas rabat lill-gudikant; izda lanqas ma jista' jigi kunsidrat bhala interlokutorju. U tabilhaqq, lanqas ma huwa parti incidentali tal-gudizzju; izda jifforma parti biss mill-atti tal-mandat relattiv u mhux mill-atti tal-kawza, u ezawrixxa ruhu bil-hrug tal-mandat." (Edgar Baldacchino et v. Joseph Bellizzi Qorti ta' l-Appell 10 ta' Awissu 1953 Vol. XXXVII(C)-I-519; ara wkoll fl-istess sens Anthony Sammut vs. Paolo Sammut et Qorti ta' l-Appell 18 ta' Frar 1963 Vol. XLVII(B)-I-110)*".[4]

---

mhux intiż biex jirregola l-andament tal-proċeduri li fih ingħata. Għalhekk ikkonkludiet li ma jinkwadrax taħt l-Artikolu 229(3). (Irriteniet ukoll li wisq anqas ma jista' jiġi meqjus bħala digriet definittiv peress li minnu nnifsu hu ta' natura provviżorja intiż biex jirregola temporanjament is-sitwazzjoni fil-mertu bejn il-partijiet sakemm tingħata s-sentenza finali). Għalhekk iddikjarat li l-appell hu null.

2. **Steve Caruana v. Lucy May Bailey** (Appell Superjuri 30.09.2016) – appell rigwardanti digriet mogħti f' proċeduri dwar access ta' minuri fejn ġiet miċħuda t-talba tal-intimata biex issiefer mal-wild komuni fil-perjodu tal-Milied 2015. Il-Qorti tal-Appell irriteniet li d-digriet kien wieħed provviżorju li għalkemm seta' jitqies bħala wieħed anċillari għall-proċeduri **ma kienx ta' natura interlokutorja għaliex ma jirregolax l-andament tal-proċeduri li fih ingħata**. Għalhekk iddikjarat li l-appell hu null.

[4] Qorti Kostituzzjonali, **Sandro Chetcuti et v. L-Avukat Ġenerali et** tat-12 ta' Lulju, 2005.

13. L-intimata ma ressqet l-ebda argument li jista' jikkonvinċi lil din il-qorti li hemm jedd ta' appell minn digriet li bih qorti sempliċement qalet li hemm *prima facie* każ ta' disprezz lejn l-awtorita` tagħha, u ordnat li jinbdew proċeduri ta' disprezz skont l-Artikolu 1003A tal-Kap. 12.

14. Għaldaqstant, ma hemmx jedd ta' appell mid-digriet li bih l-ewwel Qorti ordnat li jittieħdu proċeduri ta' disprezz kontra l-appellanti.

Għal dawn ir-raġunijiet tiċħad l-appell ta' Nadia Vella bl-ispejjeż kollha kontriha.

Giannino Caruana Demajo	Tonio Mallia	Anthony Ellul
President	Imhallef	Imhallef

Deputat Registratur
mb